

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1184 „Dėl Regionų socialinės, ekonominės plėtros ir (arba) infrastruktūros projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais kriterijų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2019 m. sausio 29 d. raštu Nr. 4-01-894 pateiktą antikorupcinio vertinimo išvadą dėl regionų socialinės, ekonominės plėtros ir (arba) infrastruktūros projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais teisinio reglamentavimo.

Siekiant teisinio aiškumo, nutarimo projektu patikslinami projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais kriterijai, taip pat nustatomi reikalavimai projektams, pripažintiems regioninės svarbos projektais, projektų pripažinimo regionui svarbiais projektais tvarka, projektų stebėsenos ir regioninės svarbos projekto statuso netekimo tvarka.

Nutarimo projektu keičiami kriterijai, pagal kuriuos projektas pripažįstamas regionui svarbiu, atsisakant kriterijų, kurie yra vertinamieji (vertinama sąsaja su sumanios specializacijos kryptimis ir (arba) inovatyvių socialinių paslaugų plėtra), arba gali būti nustatomi tik paėjus tam tikram laikui nuo faktinės projekto įgyvendinimo pabaigos (*ex-post*) (pritrauktos privačios investicijos, eksportuojamos produkcijos dalis). Taip pat atsisakoma nuostatų, kad projektas turi atitikti 4 iš 8 kriterijų (t. y. galimybės pasirinkti skirtingus kriterijus socialinių paslaugų, kitų viešųjų paslaugų ar ekonominės plėtros projektų vykdytojams). Vietoj to nustatomi trys kriterijai, kurie gali būti įvertinti iš anksto (*ex-ante*), remiantis pagal standartizuotą metodiką rengiamu investicijų projektu, be to, šie kriterijai būtų bendri ir privalomi visiems projektų vykdytojams (viešiesiems ir privatiems juridiniams asmenims). Nutarimo projektu siūlomi nustatyti šie kriterijai:

1. *Per visą ekonomiškai pagrįstą projekto įgyvendinimo metu sukurtą ilgalaikio turto gyvavimo arba sukurtos paslaugos teikimo laikotarpį projektu sukurta ekonominė ir socialinė nauda regionui yra didesnė už sąnaudas, t. y. naudos ir sąnaudų santykis yra didesnis kaip 1.* Kriterijus pasirinktas siekiant atrinkti projektus, kurie nėra skirti vien privatiems interesams tenkinti, ir apriboti galimybę pripažinti regioninės svarbos projektais tokius projektus, kurių investicijos į viešosios naudos kūrimą sudaro tik nedidelę visų investicijų dalį. Šis kriterijus neuždraudžia pripažinti regioninės svarbos projektais ir projektų, kurie įgyvendinami siekiant

komercinių (verslo) tikslų, tačiau tokie projektai turės būti orientuoti ne vien į finansinį atsiperkamumą, bet ir į sukurtą ekonominę ir socialinę naudą (visuomenės grupėms), kuri būtų didesnė nei projekto investicijos.

2. *Projekto investicijų vertė – ne mažesnė kaip 2,5 mln. Eur.* Kriterijus yra analogiškas taikomam pagal esamą reguliavimą, tačiau didinama jo kiekybinė reikšmė (nuo 1 iki 2,5 mln. Eur). Pagal esamą reguliavimą 1 mln. Eur reikšmė nustatyta siekiant, kad būtų įgyvendinami santykinai stambesni, kelių savivaldybių ar kitų vykdytojų projektai (vertinta vidutinė projekto investicijų vertė infrastruktūros projektams, kuri 2007–2013 m. ES finansiniu laikotarpiu siekė apie 739 tūkst. Eur, daryta prielaida, kad regioninės svarbos projektų investicijos turėtų būti bent trečdaliu didesnės). Nors esama kriterijaus reikšmė yra kiek didesnė ir už 2014–2020 m. ES finansinio laikotarpio projektų vertę (vidutinė regionų planavimo būdu atrinktų projektų vidutinė investicijų vertė – 852 tūkst. Eur, iš jų infrastruktūros projektų 937 tūkst. Eur), ji nesukuria iš esmės jokio apribojimo – šis kriterijus yra vienintelis, kurį atitinka visi be išimties regioninės svarbos projektais pripažinti projektai, be to, jį formaliai atitiktų ir daugelis tipinių (skirstant pagal vidutinę projekto vertę) regioninio planavimo būdu įgyvendinamų priemonių projektų, nors jų rezultatai akivaizdžiai tenka tik vienos savivaldybės teritorijai (pvz., priemonių Socialinio būsto fondo plėtra“ 08.1.2-CPVA-R-408, „Modernizuoti savivaldybių kultūros infrastruktūrą“ 07.1.1-CPVA-R-305 vidutinė projekto vertė – 1 mln. Eur).

Pažymėtina, kad pagal daugelį 2014–2020 m. ES finansinio laikotarpio regioninio planavimo priemonių įgyvendinami projektai, kurių nauda tenka vienos savivaldybės (ar mažesnei) teritorijai, bet yra ir išimčių. Pagal priemonę „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ 05.2.1-APVA-R-008 paprastai įgyvendinami kelių arba visų regiono savivaldybių bendri projektai (vidutinė šios priemonės projektų vertė – 2,5 mln. Eur), pagal priemonę „Didžiųjų miestų kompleksinė plėtra“ 07.1.1-CPVA-R-904 kuriama infrastruktūra ir traukos objektai, kuriais naudojasi ir aplinkinių savivaldybių gyventojai (vidutinė priemonės projektų vertė – 2,7 mln. Eur).

Vertinant 2014–2020 m. ES finansinio laikotarpio regioninio planavimo priemones ir pagal jas įgyvendinamus projektus pastebima ir tai, kad šių priemonių ir jas įgyvendinančių projektų pasiskirstymas pagal investicijų vertę yra labai netolygus – atskirų projektų vertė nuo 2 tūkst. iki 42 mln. Eur, vidutinė priemonių projektų vertė nuo 17 tūkst. iki 5,9 mln. Eur (infrastruktūros priemonių – nuo 0,1 iki 5,9 mln. Eur), t. y. dalis priemonių projektų yra dirbtinai išskaidyti (pvz., atskiriant paslaugos infrastruktūros gerinimą nuo paslaugos valdymo gerinimo), dalis mechaniškai sujungti (pvz., visus savivaldybėje vykdomus vandentvarkos projektus sujungiant į vieną, tačiau neužtikrinant šio projekto papildomumo su kitais infrastruktūros projektais). Darant prielaidą, kad naujo finansinio laikotarpio ES fondų ir valstybės finansuojamų priemonių valdymas bus tobulinamas, priemonės taps labiau standartizuotos, daugiau dėmesio bus skiriama projektų integralumui, kompleksiskumui, projektų vertės skirtumai turėtų mažėti (tokiu atveju projektų pasiskirstymas pagal dydį turėtų atitikti normaliojo skirstinio taisyklę). Tada apytiksliai kas dešimto valstybės ar ES lėšomis finansuojamo projekto investicijų vertė būtų didesnė kaip 2,5 mln. Eur, tokie projektai galėtų pretenduoti į regioninės svarbos projekto statusą.

3. *Projekto rezultatai turės regionui, visuomenei tiesioginį poveikį ne mažesnėje nei trijų savivaldybių teritorijoje.* Panašus kriterijus yra nustatytas ir galiojančiu kriterijų aprašu (1.7 p. „projektu kuriamų ar tobulinamų socialinių ar viešųjų paslaugų nauda ir rezultatai tenka ne mažiau kaip pusei konkrečiame regione esančių savivaldybių; vienos savivaldybės gyventojų dalis tarp tiesioginių naudos gavėjų (paslaugos gavėjų) turi neviršyti 70 procentų;“), tačiau jis nėra privalomas, jeigu tenkinami kiti (4 iš 8) kriterijai. Siūlant šį kriterijų (kaip privalomą), siekiama, kad regioninės svarbos projektais galėtų būti tik tokie projektai, kurie yra naudingi ne vien jo

vykdytojui ir (ar) savivaldybei, kurios teritorijoje yra įgyvendinamas projektas, bet ir tenkina bendrus regiono savivaldybių, gyventojų ir (ar) įmonių interesus.

Priėmus nutarimo projektą bus užtikrintas teisinis aiškumas.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių ir kitų institucijų biudžeto lėšų neprireiks.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis įvertintas poveikio regioninei plėtrai, valstybės finansams ir poveikio piliečių ir kitų asmenų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų administracinei naštai aspektais. Nustatyta, kad nutarimo projektas neturės neigiamo poveikio valstybės finansams (papildomų finansinių įsipareigojimų prisiimti nereikės) ir administracinei naštai (nes nenustato naujų informacinių įsipareigojimų) ir turės teigiamą poveikį regionų plėtrai, nes leis regionų plėtros taryboms, vykdančioms Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymu nustatytus įgaliojimus, objektyviau nustatyti regioninės svarbos projektus (nesivadovaujant vien projekto vykdytojo deklaruotais įsipareigojimais), o, nustačius šių kriterijų taikymo ir projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais tvarką, bus suvienodinta regionų plėtros tarybų taikoma praktika ir sudarytos lygios sąlygos visuose regionuose veikiantiems šių projektų vykdytojams.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas per Teisės aktų informacinę sistemą buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos asociacijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Regioninės plėtros departamentui prie vidaus reikalų ministerijos, regionų plėtros taryboms.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Alytaus regiono plėtros taryba pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija pastabų ir pasiūlymų nustatytu laiku dėl Nutarimo projekto nepateikė.

Į pateiktas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas atsižvelgta.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinė žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos, Lietuvos Respublikos asociacijos, Šiaulių regiono plėtros tarybos, Tauragės regiono plėtros tarybos, Telšių regiono plėtros tarybos, Utenos regiono plėtros tarybos, Vilniaus regiono plėtros tarybos pastabos įvertintos. 2020 m. vasario 14 d. Vidaus reikalų ministerijoje buvo

organizuotas suinteresuotųjų institucijų susitikimas pastaboms, į kurias neatsižvelgta, aptarti. Dėl tų pastabų, į kurias neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos grupės patarėja, atliekanti grupės vadovo funkcijas, Rasa Tamulevičiūtė, tel. (8 5) 271 8911, el. p. rasa.tamuleviciute@vrm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
3. Derinimo pažyma, 10 lapų

Vidaus reikalų ministrė

Rita Tamašunienė

A. Valickas, tel. (8 5) 271 8595, el. p. andrius.valickas@vrm.lt